

Kysterin johtokunta

54 §

18.8.2015

69 §

336/00.02.07/2015

Kaavin kunnan kuulemistilaisuus koskien Kysteri liikelaitoksen jälkilaskutusta vuosilta 2013 - 2014**Päätöshistoria****Kysterin johtokunta 18.8.2015 54 §**

Kysterin taloushallinnon selvitystilaisuus pidettiin 16.6.2015. Tilaisuuteen oli kutsuttuna Kysteri kuntien kunnanjohtajat ja heidän edustajansa, johtokunnan ja tilaajatoimikunnan jäsenet sekä johtavat viranhaltijat. Tilaisuudessa käytiin läpi Kysteri – liikelaitoksen toiminnan ja talouden seurantatietoja. Talousraportoinnin kehittämistyössä todettiin, että vuoden 2013 ja 2014 seutukustannusten jako toteutui virheellisesti. Jako tehtiin väestön koon suhteessa eikä toteutuneiden suoritteiden perusteella.

Johtokunta hyväksyi 16.6.2015 pidetyssä kokouksessa talouden ja toiminnan uudet seurantamenetelmät, vuosien 2013 ja 2014 seutukustannusten jaossa tapahtuneen jakoperusteeseen liittyvien virheiden korjauksen, johtokunnan neuvottelun joustavan ja järkevän menettelyn menojen ja saattavien oikaisemiseksi kuntien välillä, Kaaville kuuluneen kirjauksen 84.144,60€ oikaisuerän Rautavaaran kunnalle sekä johtosäännön 21§:n täydentämisen valmistelun aloittamisen.

Kysteri – liikelaitos on tarkistanut ja oikaissut jälkikäteen vuosien 2013 - 2014 kuntalaskutusta johtosäännön 21 § huomioden ja todennut Kaavin kunnalle kohdistuvan yhteensä 229 400,55 euron lisälaskun, johon sisältyy 84 144,60 euron oikaisuerä Rautavaaran kunnalle. Kaavin kunta piti tilanetta kohtuuttomana ja pyysi Kysteriltä selvitystä, mihin oikeudelliseen asiakirjaan esitetty laskutus perustuu (vrt. perussopimuksen 25§). Viittaan liitteenä olevaan muistioon tilaisuudesta Kaavin kunnan edustajien kanssa 23.6.2015.

Kaavin kunta haluaa Kysterin johtokunnalta vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

1. Onko todella toimittu perussopimusta rikkoen, ja jos on niin miksi, ja kuka siitä vastaa.
2. Onko juridisesti oikein, että lainvoimaisesti hyväksytyt tilinpäätökset avataisiin, ja mihin seikkoihin tämä yksilöidysti perustuisi. Tähän liittyen pyydämme toimittamaan sairaanhoitopiirin tilintarkastajien sekä proviisori Esko Kekäläisen kirjalliset lausunnot.
3. Onko tilanteen toteaminen jälkikäteen Kaavin kannalta kohtuullista huomioden se, että olemme koko Kysterin kuulumisemme ajan aktiivisesti puuttuneet eri ongelmiin niiden ilmetessä, mitä todistaa muistioden määrä.

Esitys

Toimitusjohtaja:

1. Kysterin toiminnassa on noudatettu perussopimuksen 25§ periaatteita, mutta ei johtosäännön 21§.

Perussopimus 25§; liikelaitoksen menot katetaan annetuista palveluista pe-
rittävillä korvauksilla. Tarkemmat määräykset taloudenhoitoon liittyvistä
asioista annetaan liikelaitoksen johtosäännössä.

Liikelaitoksen johtokunta päättää (johtosääntö 21§) laskutuksen yksityis-
kohtaisista perusteista tuotepohjaisen laskutusperusteen puitteissa ja toi-
mitusjohtaja hinnoista, ellei toisin ole päätetty. Asiakasyhteisöjen laskutus
perustuu tuotteistukseen ja tuotteille annettuihin hintoihin.
Laskutuksen perusteena olevien tuotteiden hinnoittelu perustuu palveluyk-
sikkökohtaisesti tuotteille kohdennettuihin kustannuksiin.

Kunta	Oikaisu 2013	Oikaisu 2014	Yhteensä
Juankoski	+55.753,82	-253 521,28	-197768,46
Kaavi	-20.674,72	250 075,27	229 400,55 (sisältää 84144,60 euron virheellisen kirjauksen)
Rautavaara	-35.078,10	3 445,99	-31 632,11

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä oleva virhe koskee ainoastaan jakoperustet-
ta, eli sitä, jaetaanko seututasoisen toiminnan nettomeno palveluryhmille
(kunnille) asukasluvun vai palvelujen käytön (suoritteiden) suhteessa. En-
nakkojen tasaamista ei vuodella 2013 ole.

Vuoden 2014 tilinpäätöksessä on em. jakoperusteen lisäksi olennainen
maksettujen ennakoiden ja lopullisten nettomenojen lasken-
taan/tasaamiseen liittyvä virheellisyys, joka on korjattava.
Tämä virheellisyys on vyörynyt suoraan kuntakohtaisille (palveluryhmä)
kustannuspaikoille ja siten kuntien lopullisiin maksuosuuksiin, koska lopulli-
set maksuosuudet ovat määräytyneet palveluryhmäkohtaisten (kuntakoh-
taisten) nettomenojen eikä palveluysikkötasoisten käyttöön (suoritteisiin)
perustuviin nettomeno-osuuksien perusteella.
Liikelaitoksen johtosäännön 21§:n mukaan maksuosuuksien määräytymi-
nen tulee tapahtua palveluysikkötasoisesti. Tältä osin oikaisuja aiempiin
vuosiin ei suoriteta.

37§ Johtosäännön tulkinta; Tarkemmat määräykset johtosäännön tulkin-
nasta ja soveltamisesta sekä liikelaitoksen organisaatiosta antaa johtokun-
ta.

Päätös

Kysterin johtokunta:

Johtokunta hyväksyi toimitusjohtajan esityksen.

Johtokunnan jäsen, Jorma Räsänen esitti päätökseen eriävän mielipiteen.
Hän kysyi, onko päätös hallintolain §:n 50 mukainen.

Kysterin johtokunta 6.10.2015 69 §**Kaavin kunnanhallituksen esittämä oikaisuvaatimus, johtokunta
18.8.2015 § 54**

18.8.2015 Kysterin liikelaitoksen johtokunta hyväksyi toimitusjohtajan esityksen Kaavin kunnan selvityspyyntöön.

Kaavin kunnanhallitus on 28.9.2015 päättänyt tehdä oikaisuvaatimuksen asiassa (liite).

- Kaavin kunta ei hyväksy oikaisua 229.400,55 ja 84.144,60 euron erotuksen osalta, jos voidaan jälkimmäisen osalta näyttää, että kyse on puhtaasti kirjausvirheestä Rautavaaran kunnan vahingoksi.
- Perussopimusta on noudatettu vuonna 2012, mutta ei vuosina 2013-2014. On syntynyt käytäntö, joka on päätetty muuttaa 16.6.2015 lukien.
- Kaavin kunta on vuodesta 2012 lukien vaatinut laskutuksen tapahtuvan puhtaasti kuntakohtaisesti, mikä ei nyt sovitun uudistuksen jälkeen vielä toteudu 100%:sti, vaan esim. kiinteistökustannuksia vyörytetään palveluysikön sisällä kunnalta toiselle.
- Kaavin kunta on koko Kysteriin kuulumisensa ajan aktiivisesti vaikuttanut toiminnan kehittämiseen kuntansa alueella ja korostaa, ettei kahden vuoden takaisten asioiden oikaisu ilman kunnan vaikutusmahdollisuutta ole kohtuullista.
- Hallintolaki 50§ (11.6.2010/581) Asiavirheen korjaaminen.

26.10.2009 Kuntayhtymän valtuuston hyväksymän päätöksen § 25 mukaan (Perusterveydenhuollon liikelaitoksen perustaminen) liikelaitosjärjestelyn toimintaperiaatteena on kuntien järjestämisvastuun siirtäminen sairaanhoitopiirille ja siihen liittyvien tehtävien hoitaminen kuntien ja sairaanhoitopiirin yhteisen toimielimen toimesta, palveluja tuottavan liikelaitoksen toiminnan järjestäminen liikkeenjohdollisia periaatteita noudattaen, liikelaitoksen sisäisen toimintayhtenäisyyden noudattaminen sekä aiheuttamisperusteinen kustannusten jako kuntien kesken sekä kuntien ja sairaanhoitopiirin välillä.

Toimintamallina palvelujen jäsentämisessä noudatetaan jaotusta lähipalveluihin, tuotantoaluekohtaisiin eli yhtä tai useampaa kuntaa koskeviin palveluihin sekä keskitettyihin palveluihin. Kuntalaisten kannalta tuotantoalueet ja keskitetyt palvelut entistä paremmin tukevat lähipalveluja mm. liikkuvien konsultaatiopalveluin ja vähentävät tarvetta kuntalaisten läheteisiin muihin palvelupisteisiin.

Liikelaitoksen palvelujen tuotteistamisesta ja kuntalaskutuksesta ehdotetaan 26.10.2009, että liikelaitoksessa odotetaan mahdollisen kansallisen tuotteistuksen valmistumista ja siihen asti palvelukokonaisuuksien muodostaminen ja tuotteistus perustetaan suoritekohtaiseen laskutukseen siten, että hinnoittelu tapahtuu tuotantoalueittain tuloksikkokohtaisesti palvelujen todellisen käytön mukaan.

Lähtökohtana tulisi olla nykyisin käytettäviin käynti- ja hoitopäiväsuoritteisiin ja niiden luokitteluun perustuva laskutus- ja hinnoittelujärjestelmä. Liikelaitoksen johtosäännön 21§:n mukaan maksuosuuksien määräytyminen tapahtuu palveluysikkötasoisesti.

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä todettiin tuotantoaluekohtaisten eli seutukustannusten virheellinen jako väestön mukaan, kun sen olisi pitänyt olla toteutuneiden suoritteiden suhteessa.

Vuoden 2014 tilinpäätöksessä todettiin em. virheellisen jakoperusteen lisäksi olennainen maksettujen ennakoiden ja lopullisten nettomenojen laskentaan/tasaamiseen liittyvä virheellisyys, joka on korjattava.

Vuoden 2013 seutukustannusten virheellinen jako merkitsee Kaavin kunnalle -20 674,72 € palautusta ja vuoden 2014 virheellinen jako yhdessä tasaamisvirheen kanssa +250 075,27 € lisämaksua eli yhteensä 229 400,55 €, joka sisältää 84 144,60 € virheellisen kirjauksen (kirjattu K7312 Kaavin sairaanhoitajan vastaanotto, kun olisi pitänyt olla K7321 Rautavaaran lääkärin vastaanotto) Rautavaaran kunnan vahingoksi.

16.6.2015 Kysterin johtokunta hyväksyi talouden (kuntakohtaiset nettomenot) - ja toiminnan uudet seurantamenetelmät. Talouden seurannan mallissa kootaan kaikki avohoidon ja suun terveydenhuollon suoritteet sekä vuodeosastojen hoitopäivät siten, että niistä muodostuu suoritetasoiset ja nettoperusteiset menot. Seutusooritteista aiheutuvat kustannukset kohdistetaan kirjanpidossa palvelujen käytön suhteessa avopalvelujen nettomenoihin.

Taloushallinnon piiriin kuuluvissa järjestelyissä lähdetään siitä, että liikelaitos vuokraa tarvitsemansa tilat ja kiinteät laitteet kunnilta. Vuokrattavan omaisuuden osalta laskennassa käytetään yhteistä laskentatapaa.

Kaavin kunnan oikaisuvaatimuksessa on otettu kantaa hallintolain 50 §:ssä tarkoitetun asiavirheen korjaamisen soveltuvuuteen asiassa. Tilinpäätös ja sen vahvistaminen eivät muodosta sellaista oikeusvoimaista ratkaisua, jota ei voitaisi muuttaa uudella päätöksellä, mikäli vahvistetussa tilinpäätöksessä on virheellisiä tietoja. Kirjanpitolain 3 luvun 2 §:n mukaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (*oikea ja riittävä kuva*). Mikäli tilinpäätös ei anna oikeaa ja riittävää kuvaa, on se voitava oikaista. Asiasta on kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antanut lausuntonsa 105 (6.3.2012) liittyen KHO:n ratkaisuun kunnan poistosuunnitelman hyväksymistä koskevan päätöksen kumoamisesta ja sen vaikutuksesta jo vahvistettuun tilinpäätökseen. Lausunnossa todetaan seuraavaa:

”...kunnan kirjanpidossa tilinpäätösperiaatteiden muutokset ja aikaisempia tilikausia koskevien olennaisten virheiden oikaisut tehdään oman pääoman erää *Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä* oikaisemalla. Oikaisuja ei tehdä tulosvaikutteisesti vaan takautuvasti. Oikaisuja tehdessä olennaisuuden periaate tulee ottaa huomioon. Vähäiset aikaisemmille tilikausille kuuluvat erät merkitään tuloslaskelmassa ja taseessa nimikettään vastaavan erään.”

Tilinpäätöksen vahvistaminen ei myöskään yksin ratkaise kirjanpitovelvollisen ja kolmannen osapuolen julkisoikeudellisista velvoitteista johtuvien saatavien oikeellisuutta. Mikäli saatavat on vahingossa laskutettu toisin kuin mitä perussopimus on edellyttänyt, laskutusta on voitava oikaista. Mikäli tästä ei päästä KYSTERin ja sen jäsenkunnan kanssa neuvotteluteitse ratkaisuun, asia tulee saattaa julkisoikeudellista maksuvelvollisuutta koskevana asiana hallintoriita-asiana hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Esitys

Toimitusjohtaja:

Vuoden 2013 ja 2014 yhteisissä palveluissa eli seutusuuritteista aiheutuvien kustannusten jaossa ja vuoden 2014 lopullisten nettomenojen laskentaan liittyvässä tasauksessa on tapahtunut virheellinen menettely, joka vaatii oikaisua.

Esitän, että johtokunta hyväksyy Kaavin kunnan 229 400,55 € (sisältäen Rautavaaran virheellisesti kirjatun osuuden 84 144,60 €) lisäkannon kolmen kuukauden maksuajalla meneillään olevan tilikauden aikana (10 - 12/2015).

Edelleen esitän, että Kaavin kunnan 29.9.2015 päiväämä oikaisuvaatimukseksi nimetty asiakirja ei anna aihetta muuttaa johtokunnassa 18.8.2015 § 54 tehtyä ja tällä päätöksellä täsmennettyä päätöstä.

Päätös

Kysterin johtokunta:

Johtokunta hyväksyi toimitusjohtajan esityksen.

Merkataan, että Jorma Räsänen jääväsi itsensä ja poistui käsittelyn ajaksi.

Liitteet

- 4 Sakari Kelan lausunto_liite
- 5 Kaavin kunnan oikaisuvaatimus
- 6 Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto aikaisempien vuosien virheiden korjaamisesta tilinpäätöksessä

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Kysterin johtokunta

Pöytäkirja

06.10.2015

7/2015

69 §

6 (6)